

OSCAR WILDE
**DORIAN GRAY'İN
PORTRESİ**

EZGİ ALTUN'UN ÇEVİRİSİYLE
G. K. CHESTERTON'IN SUNUMUyla
JAMES GIFFORD'IN SON SÖZÜYLE

i t h a k i

i t h a k i

Oscar Fingal O'flahertie Wills Wilde

D. 16 Ekim 1854, Dublin - Ö. 30 Kasım 1900, Paris

Şair, oyun yazarı, öykücü ve romancı Oscar Wilde, Viktorya Dönemi Britanya'sının en önemli yazarlarından, estetizm akımının ve sanat için sanat görüşünün en ateşli savunucularındandır. *Dorian Gray'in Portresi*, onu dönemin en çok tartışılan şahsiyetlerinden biri haline getirdi. *Bayan Windermere'in Yelpezesi*, *İdeal Bir Koca* gibi eserleriyle de ününe ün katan Wilde, döneminin üzerine en çok tartışılan yazarlarından biriydi. Yaşadığı hayata zıt bir şekilde yoksulluk içinde öldü.

Dorian Gray'in Portresi, yazarın tek romanıdır.

Dorian Gray'in Portresi
Oscar Wilde

Orijinal Adı *The Picture of Dorian Gray*

İthaki Yayınları 1145

Yayın Koordinatörü *Tuğçe Nida Sevin*

Editör *Alican Saygı Ortanca*

Yayına Hazırlayan *Elif Kadriye Özkılıç*

Kapak İllüstrasyonu *Fatma Süleymanoğlu*

Kapak Tasarımı *Şükrü Karakoç*

Sayfa Düzeni ve Baskıya Hazırlık *Şükrü Karakoç*

3. Baskı, Ekim 2017, İstanbul

ISBN 978-605-375-593-7

Sertifika No 11407

Türkçe çeviri © Ezgi Altın, 2016

© İthaki, 2016

Bu çeviride, kitabın 1890'daki orijinal edisyonu esas alınmıştır.
Yayıncının yazılı izni olmaksızın alıntı yapılamaz.

İthaki™ Penguin Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.

Caferağa Mah. Neşe Sok. 1907 Apt. No: 31 Moda, Kadıköy - İstanbul

Tel: (0216) 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34

editor@ithaki.com.tr – www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

Kapak, İç Baskı: Deniz Ofset Matbaacılık

Gümüşsuyu Cad. Topkapı Center, Odin İş Merkezi No: 403/2 Topkapı-İstanbul

Tel: (0212) 613 30 06 - Faks: (0212) 613 51 97

Sertifika No: 29652

İTHAKİ DÜNYA KLASİKLERİ

OSCAR WILDE
**DORIAN GRAY'İN
PORTRESİ**

i t h a k i

SUNUŞ

GILBERT K. CHESTERTON

Bu sıradışı insanın, Oscar Wilde'ın, sadece bir yazar olarak ele alınabileceği zamanlar kesinlikle gelmiştir. Kimi zaman sanata ahlaktan daha fazla önem veriyormuş gibi yapsa da, bu doğru değildir. Ahlak ya da ahlaksızlık, kendisi için de geri kalan herkes için de sanattan daha önemliydi. Ancak kariyerinin üzerine çöken trajedi bultu, kendisini sadece bir sanatçı olarak değerlendirmeyi kolaylaştırıyor artık. Hayatı, sizin ve benim hayatlarımızın eksik olduğu korkunç anlamda, eksiksizdi: Biz henüz günahlarımızın bedelini ödemedik. Bu anlamda, mükemmel bir hayatı mükemmel bir denkleme benzetebiliriz: Taraflar birbirini götürür ve ortada hiç bir şey kalmaz. Bir tarafta kötülüğün sağlıklı dehşeti, diğer tarafta cezanın sağlıklı dehşeti vardır. Hepsine sahibizdir çünkü hem günah hem de ceza son derece medenidir. İsimsiz ve saklıdır. Bazıları Wilde'ın kurban edildiğini söyler. Kelimeyi söz-

lük anlamıyla ele almak bizim için yeterli olsun. Gerçekten kurban edilen tüm hayvanlar, kutsal sayılır.

Ancak canavarca hataların ve canavarca intikamların birbirlerini “götürmesi” gerçeği, aslında bu bireysel sanatçıyı, tercih ettiğini iddia ettiği havai yalıtılmışlığın içinde bırakır. Kendisini gerçekten sadece bir yazar olarak görebiliriz.

Oscar Wilde hakkında da, Disraeli ya da Bernard Shaw gibi diğer dâhiler hakkında olduğu gibi, insanlar sözcük savaşlarına girişir: Kimileri onu büyük bir sanatçı olarak adlandırırken, kimileri sadece bir şarlatan olduğunu söyler. Ancak bu tartışma, Wilde hakkındaki gerçekten sıradışı olan şeyleri ıskalar; şiirlerindense oyunlarında ortaya çıkan şeyleri. O büyük bir sanatçıydı. Aynı zamanda da gerçekten bir şarlatandı. Şarlatan derken, kullandığı hilelerden tiksinecek kadar asil birini kastediyorum. Kaba bir demagog bir şarlatan değildir: Kitlesi kadar sığdır. Ağzından çıkan her kelime yalan olabilir ama tarzı samimidir. Tarz (Wilde’ın da diyebileceği gibi), ruh için kullanılan bir diğer kelimedir. Bay Bernard Shaw gibi insanlar da şarlatan değildir. İnsanların, onun yaptığı yorumları aceleye gelmiş ya da sığ ya da anlamsızca çarpık ya da kâfirce ya da dar olarak görmesini anlayabilirim. Ancak, herhangi birinin Bay Shaw’ın olabildiğince açık olduğunu, en parlak ve cesur varsayımlarını cahillere aktardığını, gerçekten değerli olduğunu düşündüğü bir şeyler sunduğunu hissederek atıp tutan insanları anlamam mümkün değil. Wilde sık sık, edebi anlamda değersiz olduğunu bildiğinden emin olabileceğimiz yorumlar yapardı. Shaw

yüksekten ya da alçaktan konuşabilirdi ama kitlesini asla aşağılamazdı. Wilde aşağılardı, hatta bazen çok aşağılardı.

Wilde ve ekolü, halktan bağımsız, tekil sanatçı ruhlar olduklarını öne sürerdi. Orta sınıfı aşağıladıklarını söyler, sanatçının burjuva için çalışmaması gerektiğini beyan ederlerdi. Oysaki gerçek, orta sınıf için hiçbir büyük sanatçının Oscar Wilde kadar çalışmamış olduğudur. Gerçeklik ve güzellik hakkında düşünme becerisi bu kadar gelişmiş hiçbir insan, orta sınıflar üzerinde kendi yaptığı etki hakkında bu denli düşünmemiştir. Onları inanılmaz bir dikkatle incelemişti ve onları hem şok hem de memnun etmeyi çok iyi biliyordu. Bay Shaw sıklıkla meleksi bir öfkeyle orta sınıfın üzerine çıkar, aynı sıklıkla da steril ve materyalist açıklamalarıyla altlarına inerdi. Onları yeni gerçeklerle tiksindirir ya da eski gerçeklerle sıkardı ama bunlar Bernard Shaw için daima yaşayan gerçekliklerdi. Wilde, gerçek de olsa yanlış da olsa, dayanılmaz olan şeyi söylemeyi çok iyi bilirdi. Örneğin, “baştan çıkarma dışında her şeye direnebilirim.”

Ama kimi zaman daha da aşağı inerdi. Hızlı ve parlak oyunlarını, kırmızı ve mavi kalemlerle iki tür hicvi işaretleyerek okuyabiliriz: kendi vahşi zekâsını tatmin etmek için yazdığı gerçek hiciv ve ehli medeniyetimizin en ehli parçalarını heyecanlandırmak için yazdığı hiciv. Birçok şeyin yanı sıra, kesinlikle bir şarlatan olduğunu söylerken bunu anlatmaya çalışıyorum. Başkalarının üzerine çıkmak için kendisinin bile altına iniyordu. En yakınındaki vaizden daha zeki görünebilmek için bilinçli olarak Oscar

Wilde'in olduğundan daha aptal görünüyordu. Kendisini üstünlüğe indirgiyordu, fethetmek için çöküyordu.

Gerçeğe hafifçe dokunmayı ve sadece burjuvalara blöf yapmayı amaçladığı cümlelerden örnekler bulmak kolaydır. Örneğin, *A Woman of No Importance* eserinde, baş filozofa tüm düşüncelerin ahlak dışı, özünde yıkıcı olduklarını söyler: "Hiçbir şey, düşünülmekten sağ kurtulamaz." Bu tamamen saçmalaktır ancak asil bir saçmalaktır; içinde bir fikir vardır. Modern olduğu iddia edilen birçok fikir gibi, ölüm dağıtan bir fikir, yaşam verici bir fikir değildir ama yine de bir fikirdir. Tüm tanımların bir silme eylemi olduğu bir anlam gerçekten de vardır. Aynı oyunda birkaç sayfa çevirdiğimizde birinin, "Ahlaksız bir kadın nedir?" diye sorduğunu görürsünüz. Filozof cevap verir: "Bir erkeğin asla sıkılmadığı türden bir kadın." Bu saçmalık değildir ama işe yarar bir söz de değildir. Herhangi bir türden değeri yoktur. Simgesel olarak doğru değildir; fantastik olarak doğru değildir; hiçbir şekilde doğru değildir.

Dünya hakkında birazcık bilgisi olan herkes, hiç kimşenin, belli bir tür ahlaksız kadın kadar tüketici ölçüde sıkıcı olamayacağını bilir. Günahların erkekleri asla sıkmadığı önermesi, savunulabilir ve eğlenceli bir yalan olabilir; günahın aracısını sıkmadığı ise, bir yalan olarak bile eğlenceli olacak kadar savunulabilir değildir. Buradaki büyük zekâ, sanki kâğıttan bir kelepçe ve tasma takmış gibi, inanılmaz ölçüde masum olanlar karşısında ucuz züppe rolü yapmaktı. Sadece ehli bir vaizi şok ediyordu ve bu vaizin şok olabilmek için oldukça özel türden bir ehliliğe sahip olması gerekiyordu. Gerçek zekânın züppece bir

blöfle can sıkıcı şekilde taklit edilmesi, üç komedisinde de sıkça karşımıza çıkar. “Hayat, ciddiye alınamayacak kadar önemlidir.” Burada karşımızdaki gerçek mizahçıdır. “İyi bağlanmış bir kravat, hayattaki ilk ciddi adımdır.” Burada da şarlatan. “İnsan imkânsıza inanabilir, ancak asla olanaksıza inanamaz.” Bu büyük bir filozof tarafından söylenmiştir. “Hiçbir şey bir kişi için, sözlerini tutmak kadar ölümcül olamaz; elbette doğruyu söylemek dışında.” Bu yorgun bir zevzek tarafından söylenmiştir. “Bir erkek, her kadınla mutlu olabilir; elbette onu sevmediği sürece.” Bu yabancı bir gerçektir. “İyi niyetler daima dilbilgisine tersdir.” Bu ehlileştirilmiş çöptür.

Ancak, Wilde’in içinde Shaw gibi zekâ demagoglarının içinde bulunmayan bir şarlatan türü yaşasa da, kendi yöntemleriyle onlardan çok daha derin ve çok daha ruhani bir doğaya sahipti. Tuhaf bir şekilde tamamen sahte olmasını engelleyen de, sahteciliklerinin çokluğuuydu. Çok renkli bir topaç gibi, hem şaşırtıcı hem de dengeliydi. Çok yönlü olmaktan o kadar memnundu ki, yönleri arasına doğruyu bile kabul ediyordu. Ruhlarını çoğaltmayı o kadar seviyordu ki, bunların arasında kurtarılmış en az bir ruh vardı. Güzel şeylerin tümünü arzuluyordu, Tanrı’yı bile.

En korktuğu yanılgı, her şeyde bir mantık olduğunu görememektir, dinde ve ahlakta bile. Evrensellik bir çelişkidir. Herhangi bir şeyseniz, her şey olamazsınız. Tamamen beyaz olmak istiyorsanız, yeşil noktalar ya da sarı şeritler sahibi olmanın cazibesine direnmeniz gerekir. Tamamen iyi olmak istiyorsanız, günah noktalarına ya da

kulluk Őeritlerine direnmeniz gerekir. Çok y6nl6 olmak çok eğlenceli olabilir ama ne kadar çok y6n6n6z olursa olsun, bunlardan birinin eksiksiz ve tam masumiyet olması m6mk6n değildir. Bir çokgenin sonsuz sayıda kenarı olabilir ama hiçbiri yuvarlak değildir.

1909

Çeviren: Meng6 G6lmen

ÖNSÖZ

Sanatkâr güzel şeylerin yaratıcısıdır.

Sanatı teşhir etmek ve sanatkârı gizlemektir sanatın amacı.

Eleştirmen, güzel şeylere dair izlenimini başka bir biçime ya da yeni bir malzemeye tercüme edendir.

Eleştiri usulünün en alçağı kadar en yükseğı de bir otobiyografi üslubudur.

Güzel şeylerin içinde çirkin anlamlar bulanlar, cezbedici olamadan yozlaşırlar. Bu bir kusurdur.

Güzel şeylerin içinde güzel anlamlar bulanlar, işlenmiş olanlardır. Bunlar için ise umut vardır.

Bunlar, güzel şeylerin yalnızca Güzellik anlamına geldiğı seçilmiş kişilerdir.

Ahlaki ya da ahlak dışı kitap diye bir şey yoktur. Kitaplar iyi yazılmışlardır ya da kötü. Hepsi bu.

On dokuzuncu yüzyılın Gerçekçilik hoşnutsuzluğu aynada kendi yüzünü gören Caliban'ın öfkesidir.

On dokuzuncu yüzyılın Romantizm hoşnutsuzluğu aynada kendi yüzünü görmeyen Caliban'ın öfkesidir.

İnsanın ahlaki yaşamı sanatkârın konusunun bir kısmını oluşturur ancak sanatın ahlakı, kusurlu bir aracın kusursuz kullanımına bağlıdır.

Hiçbir sanatkâr herhangi bir şeyi kanıtlamayı arzular. Hakiki olan bile sınanabilir.

Hiçbir sanatkârın etik ilgileri yoktur. Bir sanatkârdaki etik ilgi affedilemez bir biçim üslubudur.

Hiçbir sanatkâr asla marazi değildir. Sanatkâr her şeyi dile getirebilir.

Düşünce ve dil, bir sanatkâr için sanatın enstrümanlarıdır.

Ahlak yoksunluğu ve erdem, bir sanatkâr için sanatın gereçleridir.

Üslup bakış açısıyla, tüm sanatların türü müzisyenin sanatıdır. Hissiyat bakış açısıyla, aktörün hüneri türün kendisidir.

Tüm sanatlar eşanlı olarak görüntü ve semboldür.

Görüntünün altına ilerleyenler bunu kendi riskleri ile yaparlar.

Sembolü okuyanlar bunu kendi riskleri ile yaparlar.

Sanatın aslen yansıttığı hayat değil, seyircinin kendisidir.

Bir sanat yapıtı ile ilgili düşüncelerin çeşitliliği yapıtın yeni, karmaşık ve hayati olduğunu gösterir.

Eleştirmenler aynı fikirde olmadığında sanatkâr kendisi ile uyum içindedir.

Bir insanı, ona hayran olmadığı sürece faydalı bir şey yarattığı için affedebiliriz. Beyhude bir şey yaratmanın

tek bahanesi ise kişinin ona yoğun bir şekilde hayran ol-
masıdır.

Tüm sanatlar oldukça beyhudedir.

Oscar Wilde*

* Bu çeviride esas alınan 1890 edisyonunda Oscar Wilde'ın yazdığı
Önsöz yer almamasına rağmen 1891'deki edisyonda yer verilmiştir.
-ybn

i t h a k i

BÖLÜM 1

Atölye, güllerin zengin rayihası ile doluydu ve hafif yaz rüzgârı bahçenin ağaçları arasında kımıldadığında açık kapıdan leylakların ağır kokusu ya da pembe çiçekli dikenlerin daha narin olan ıtırı geliyordu.

Uzandığı ve her zamanki gibi sayısız sigara içtiği İran kilimlerinden yapılmış divanın köşesinden Lord Henry Wotton, titrek dalları kendilerinininki kadar aleve benzer bir güzelliğin yükünü zar zor taşıyabiliyor gibi görünen sarısalımanın bal kokulu ve bal renkli çiçeklerinin parıltısını fark edebiliyordu. Ara sıra da uçan kuşların etkileyici gölgeleri geniş pencerenin önüne yayılmış Tusor ipeğinden uzun perdeler boyunca geçip gidiyor, bir tür geçici Japon etkisi yaratıyor ve ona ister istemez hareketsiz olan bir sanatta sürat ve devinim hissini aksettirmeye çabalayan yorgun yüzlü o ressamı düşündürüyordu. Biçilmemiş uzun çimenler boyunca kendi yollarını sırtlanan ya da zamansız haziran hatmilerinin kara desenli sarmalla-

rının etrafında tekdüze bir ısrarla dönen arıların kasvetli vızıltısı, durağanlığı daha da bunaltıcı yapıyordu sanki ve Londra'nın loş uğultusu ise uzaktaki bir orgun tek sesli dem notası gibiydi.

Odanın ortasında, dik bir şövaleye kenetlenmiş bir halde, olağanüstü güzellikte bir genç adamın boy portresi duruyor ve önünde, biraz uzağında, birkaç yıl önce ortadan kayboluşu, vaktiyle fazlaca aleni bir telaşa sebep olmuş ve pek çok tuhaf varsayıma yol açmış olan, ressamın kendisi Basil Hallvard oturuyordu.

Sanatında ustalıkla yansıttığı zarif ve çekici surete bakarken, çehresinin üzerinden bir haz gülümsemesi geçti ve orada asılı kalacakmış gibi göründü. Ancak aniden ayağa kalktı ve sanki uyandırmaktan korktuğu, garip bir rüyayı beynine hapsetmek ister gibi, gözlerini kapatarak parmaklarını gözkapaklarının üstüne yerleştirdi.

“En iyi eserin bu, Basil, şimdiye kadar yaptıklarının en iyisi,” dedi Lord Henry ruhsuzca. “Gelecek sene bunu mutlaka Grosvenor’a göndermelisin. Akademi fazlasıyla büyük ve fazlasıyla bayağı. Grosvenor gönderebileceğin tek yer.”

“Hiçbir yere göndereceğimi sanmıyorum,” diye yanıt verdi Basil, başını eskiden Oxford'da arkadaşlarının ona gülmesine sebep olan o tuhaf tavırla geriye doğru atarken. “Hayır; hiçbir yere göndermeyeceğim bunu.”

Lord Henry kaşlarını kaldırdı ve ağır afyonlu sigarasından kıvrılarak garip sarmallar şeklinde yükselen ince mavi duman halkalarının içinden şaşkınlıkla ona baktı. “Hiçbir yere göndermemek mi? Sevgili dostum, neden? Bir sebebin var mı? Siz ressam takımı ne tuhaf adam-

larsınız böyle! Şöhret sahibi olmak için her şeyi yaparsınız. Sahip olur olmaz da onu başınızdan atmak ister gibi görünürsünüz. Aptallık ediyorsunuz, çünkü hakkında konuşulmasından daha kötü olan tek bir şey vardır yeryüzünde, o da hakkında konuşulmamasıdır. Böyle bir portre seni İngiltere'deki tüm genç adamlardan öteye taşıyacak ve tüm yaşlı adamları da epey kıskandıracaktır; şayet hâlâ hissetme kabiliyetleri varsa tabii.”

“Bana güleceğini biliyorum,” diye yanıt verdi, “fakat bunu gerçekten sergileyemem. Buna kendimden çok şey kattım.”

Lord Henry uzun bacaklarını divanın üzerine uzattı ve katıla katıla güldü.

“Evet, bana güleceğini biliyordum; ancak yine de doğrusu bu.”

“Kendinden çok şey mi kattın? Vay canına, Basil, bu kadar kibirli olduğunu bilmiyordum; ve gerçekten, bakımsız güçlü yüzü ve kömür karası saçları olan sen ile fil-dişi ve gül yapraklarından yapılmış gibi görünen bu genç Adonis arasında hiçbir benzerlik göremiyorum. Haydi ama, canım Basil, o Narkissos ve sen ise – yani, elbette senin de düşünsel bir yüz ifaden filan var. Ancak güzellik, gerçek güzellik, düşünsel bir yüz ifadesinin başladığı yerde biter. İdrakın kendisi bir abartıdır ve her yüzün ahengini yok eder. Biri düşünmeye başlamaya görsün; anında bir burundan, bir alından ibaret kalır ya da onun gibi korkunç bir şeye dönüşür. Alim uğraşların herhangi birinde başarılı olmuş adamlara bak. Her biri nasıl da gudubettir! Kilisedekileri saymazsak tabii ama kilisedekiler zaten düşünmezler. Bir piskopos seksen yaşında bile ona on-

sekizlik bir delikanlı iken söylenenleri anlatmaya devam eder ve dolayısıyla her zaman kesinlikle enfes görünür. Adını bana bir türlü söylemediğin ancak tasviri beni sahidenden büyüleyen genç ve gizemli arkadaşın asla düşünmez. Bundan kesinlikle eminim. O akılsız, güzel bir mevcudiyet, seyredecek çiçeklerimizin kalmadığı kış mevsimlerinde ve idrakımızı gevşetecek bir şeyler istediğimiz yaz mevsimlerinde daima burada olmalı. Kendini göklere çıkarma, Basil; ona biraz bile benzemiyorsun.”

“Beni anlamıyorsun, Harry. Elbette, ona benzemiyorum. Bunun tümüyle farkındayım. Açıkçası, onun gibi görünseydim bu üzücü olurdu. Omuz mu silkiyorsun? Sana gerçeği söylüyorum. Tüm bedensel ve düşünsel üstünlüklerin özünde musibet vardır, tarih boyunca kralınların tereddütlü adımlarının peşini bırakmayan türden bir musibettir bu. Birinin dostlarından farklı olmaması yeğdir. Çirkinler ve aptallar bu dünyada ayrıcalık sahibi olurlar. Sessizce oturup şaşkınlıkla gösteriyi izleyebilirler. Zaferi tatmazlar ise, en azından yenilgiyi tatmaktan da kurtulurlar. Hepimizin yaşaması gerektiği gibi rahat, kayıtsız ve endişesiz yaşarlar. Ne diğerlerine yıkım getirirler ne de yabancı eller tarafından buna maruz kalırlar. Senin mevkin ve servetin, Harry; benim aklım, değeri her ne ise şöhetim mesela; Dorian Gray’in de güzelliği... Hepimiz, tanrıların bize bahşettiği şeyler için acı çekeceğiz, korkunç bir şekilde hem de.”

20

“Dorian Gray mi? İsmi bu mu?” dedi Lord Henry, atölye boyunca Basil Hallward’a doğru yürürken.

“Evet, ismi bu. Sana bunu söylemek niyetinde değilim.”

“Neden peki?”

“Ah, açıklaması zor. İnsanlardan fazlasıyla hoşlandığımda isimlerini kimseye söyleyemem. Onların bir parçasını teslim ediyormuşum gibi gelir bana. Ketumluğu ne kadar sevdiğimi bilirsin. Modern hayatı bizim için olağanüstü ya da gizemli kılabilecek tek şey budur. Eğer biri onu saklarsa en alelade şey bile hoş hale gelir. Kasabadan ayrılırken nereye gideceğimi insanlara asla söylemem. Söylersem, tüm hazzımı kaybederim. Ahmakça bir alışkanlık galiba, ancak insanın hayatına fazlasıyla romans katıyor gibi geliyor bana. Bu konuda son derece aptal olduğumu düşünüyorsun sanırım?”

“Hiç de düşünmüyorum,” diye yanıtladı Lord Henry, elini omzunun üstüne koyarak; “hiç de düşünmüyorum, sevgili Basil. Evli olduğumu unutuyor gibisin, evliliğin tek albenisi dalavere dolu bir hayatı her iki taraf için de gerekli kılmasıdır. Ben karımın nerede olduğunu asla bilmem, karımın da benim neler yaptığımdan asla haberi olmaz. Buluştuğumuzda –ara sıra buluşuruz– dışarıda akşam yemeği yediğimizde ya da Dük’ün yerine gittiğimizde, en ciddi yüz ifadeleri ile en manasız hikâyeleri anlatırız birbirimize. Karım bu konuda oldukça iyi, aslına bakarsak benden çok daha iyi. Günleri hakkında asla bocalamaz o, ben ise her daim bocalarım. Fakat beni yakaladığında hiçbir şekilde kavga çıkarmaz. Bazen çıkarmasını dilerim; ancak yalnızca güler bana.”

“Evlilik hayatını anlatma şeklinden nefret ediyorum, Harry,” dedi Basil Hallward elini omzundan silkip bahçeye açılan kapıya doğru yavaş yavaş yürürken. “Oldukça iyi bir koca olduğuna ancak kendi erdemlerinden tamamen

utandığına inanıyorum. Olağanüstü bir adamsın. Asla ahlaki bir şey söylemezsin ve asla yanlış bir şey yapmazsın. Kuşkuculuğun düpedüz bir tavrı.”

“Doğal davranmak düpedüz bir tavrı, üstelik bildiğim en rahatsız edici tavrıdır,” diye bağırdı Lord Henry gülererek; iki genç adam beraber bahçeye geçtiler ve bir süre konuşmadılar.

Uzun bir aradan sonra Lord Henry saatini çıkardı. “Maalesef gitmem gerekiyor, Basil,” diye mırıldandı, “ve gitmeden evvel bir süre önce sana sorduğum soruya cevap vermen hususunda ısrar ediyorum.”

“Neymiş o?” diye sordu Basil Hallward, gözlerini yere dikmişti.

“Ne olduğunu çok iyi biliyorsun.”

“Bilmiyorum, Harry.”

“Pekala, sana ne olduğunu söyleyeceğim.”

“Lütfen söyleme.”

“Söylemeliyim. Dorian Gray’ın portresini neden sergilemeyeceğini bana açıklamanı istiyorum. Gerçek sebebi istiyorum.”

“Sana gerçek sebebi söyledim.”

“Hayır, söylemedin. Kendinden çok fazla şey kattığın için olduğunu söyledin. Bu çok çocukça.”

“Harry,” dedi Basil Hallward dosdoğru onun yüzüne bakarak, “hissedilerek yapılan her portre sanatçının portresidir, modelin değil. Model yalnızca bir tesadüftür, bir vesiledir. Ressam tarafından ifşa edilen o değildir; aksine o renkli tuvalin üstünde kendini ifşa eden ressamdır. Bu portreyi sergilemememin sebebi, onunla beraber kendi ruhumun sırrını da göstermekten korkmamdır.”

Lord Henry güldü. “Neymiş o sır?” diye sordu.

“Sana anlatacağım,” dedi Hallward; ve yüzünde bir tereddüt ifadesi belirdi.

“Tümüyle beklenti içindeyim, Basil,” diye mırıldandı arkadaşına, ona bakarak.

“Ah, anlatacak sahiden çok az şey var, Harry,” diye yanıtladı genç ressam; “ve korkarım bunu zar zor anlayabilirsin. Belki de buna zar zor inanabilirsin.”

Lord Henry gülümsedi ve eğilerek yeşilliklerin arasından pembe yapraklı bir papatya koparıp onu inceledi. “Anlayacağıma epey eminim,” diye yanıt verdi beyaz tüylü altın yuvarlağa dikkatle gözünü dikerek, “ve muhteşem olması şartıyla her şeye inanabilirim.”

Rüzgâr, ağaçlardaki birkaç çiçeği salladı ve bir araya toplanmış yıldız kümeleri halindeki ağır leylaklar durgun havada bir aşağı bir yukarı hareket ettiler. Bir çekirge çimenlerin içinde cırlamaya başladı ve uzun ince bir yusuftuk kahverengi şeffaf kanatları ile yakınlarında süzüldü. Lord Henry, Basil Hallward’ın kalp atışlarını duyabileceği gibi hissetti ve gelmekte olanı merak etti.

“Açıkçası, bu inanılmaz,” diye tekrar etti Hallward, biraz daha acı bir şekilde, “zaman zaman inanılmaz geliyor bana. Ne anlama geldiğini bilmiyorum. Hikâye basitçe şöyle. İki ay önce Leydi Brandon’lardaki bir toplantıya gittim. Biz perişan ressamların, yabani olmadığımızı kamuya hatırlatmak için ara sıra toplumda kendimizi göstermemizin gerektiğini bilirsin. Bana bir defasında söylediğin gibi; bir gece ceketini ve beyaz kravat ile herkes, hatta bir borsa simsarı bile uygar biri olarak saygınlık kazanabilir. Kocaman abartılı kıyafetler giyinmiş yaşlı

kadınlar ve sıkıcı Akademisyenler ile konuşarak odada yaklaşık on dakika kadar bulunduktan sonra birinin bana baktığını fark ettim aniden. O tarafa doğru döndüm ve Dorian Gray'ı ilk defa o zaman gördüm. Gözlerimiz buluştuğunda, benzimin attığını hissettim. Tuhaf bir dehşet hissi beni kapladı. Karşımdaki kişinin salt karakteri öylesine büyüleyiciydi ki eğer izin verirsem tüm tabiatımı, tüm ruhumu, belki de tüm sanatımı zapt edecek biriyle yüz yüze geldiğimi biliyordum. Hayatımda harici bir tesis istemiyordum. Sen de biliyorsun, Harry, doğam gereği ne kadar bağımsız olduğumu biliyorsun. Babam beni orduya yönlendirmişti. Ben Oxford'a gitmekte ısrar ettim. Daha sonra adımları Middle Temple'a yazdırmama sebep oldu. Yarım düzine bile akşam yemeği yemeden Baro'dan ayrıldım ve ressam olma niyetimi açıkladım. Her zaman kendimin efendisi oldum; en azından Dorian Gray ile tanışana kadar öyleydim. Sonra da... Bunu sana nasıl açıklayacağımı bilmiyorum ama bir şeyler bana hayatımda korkunç bir buhranın kıyısında olduğumu söylüyordu sanki. Yazgı'nın benim için muhteşem mutluluklar ve muhteşem kederler sakladığına dair tuhaf bir his vardı içimde. Eğer Dorian ile konuşursam kendimi tümüyle ona adayacağımın ve onunla katıyetle konuşmamam gerektiğinin farkındaydım. Korktum ve odayı terk etmek için döndüm. Bana bunu yaptıran vicdan değildi: korkaklıktı. Kaçmaya çalıştığım için kendimle övünmeyeceğim."

"Vicdan ve korkaklık aslında aynı şeylerdir, Basil. Vicdan, ticarethanenin markasıdır. Hepsi bu."

"Buna inanmıyorum, Harry. Yine de, gerekçem her ne olursa olsun –belki de gururdandı, çünkü eskiden çok

gururlu biri idim— şüphesiz ki kapıya doğru gitmeye çabaladım. Orada, elbette, Leydi Brandon'a rastladım. 'Bu kadar erken kaçmayacaksınız değil mi, Bay Hallward?' diye bağırdı. Onun o tiz korkunç sesini bilirsin ya?"

"Evet; güzelliği dışında her yönüyle bir tavuskuşudur," dedi Lord Henry uzun, tedirgin parmakları ile papatyayı parça parça koparıken.

"Ondan kurtulamadım. Beni kraliyet mensuplarının, yüksek mevki sahiplerinin ve devasa taçları ile kanca burunları olan yaşlı kadınların yanına götürdü. Benim hakkımda en kıymetli dostuymuşum gibi konuştu. Onunla daha önce yalnızca bir kez tanışmıştım ancak dikkat çekmemi sağlamayı kafasına koymuştu. Sanırım resimlerimden biri o zamanlar büyük başarı elde etmişti, hiç olmazsa ölümsüzlüğün on dokuzuncu yüzyıldaki sembolü olan ucuz gazetelerde hakkında gevezelik edilmişti. Bir anda, karakteri beni oldukça tuhaf bir şekilde cezbetmiş olan genç adam ile yüz yüze buldum kendimi. Çok yakındık, neredeyse birbirimize dokunuyorduk. Gözlerimiz yeniden buluştu. Deliceydi ancak Leydi Brandon'a beni onunla tanıştırmasını istedim. Belki o kadar da delice değildi nihayetinde. Basitçe kaçınılmazdı. Herhangi bir tanıştırma olmadan da birbirimiz ile konuşurduk. Bundan eminim. Dorian da daha sonra bana bunu söyledi. O da birbirimizi tanımanın kaderimizde olduğunu hissetmiş."

"Leydi Brandon bu muhteşem genç adamı nasıl anlattı peki? Misafirleri hakkında hızlı özetler vermenin meraklısı olduğunu biliyorum. Beni nişan ve rozetlerle kaplı gaddar ve kırmızı suratlı yaşlı bir adamın yanına götürerek odadaki herkesin rahatça duyabileceği korkunç

bir fısıltı ile kulağıma tısladığını hatırlıyorum, şöyle bir şeyler demişti ‘Sör Humpty Dumpty – bilirsin – Afgan sınırından – Rus entrikaları: çok başarılı bir adam – karısı bir fil tarafından öldürüldü – avutulması mümkün değil – Amerikalı güzel bir dul ile evlenmek istiyor – bugünlerde herkes bunu istiyor – Bay Gladstone’dan nefret ediyor – kınkanatlılara oldukça meraklı: ona Schouvaloff ile ilgili ne düşündüğünü sor.’ Derhal kaçtım oradan. İnsanları kendim tanımak isterim ben. Ancak sefil Leydi Brandon misafirlerine tıpkı bir mezatçının eşyalarına davrandığı gibi davranıyor. Ya onları tümüyle açık ediyor ya da birinin bilmek istedikleri dışında her şeyi anlatıyor. Ama Bay Dorian Gray hakkında ne dedi?”

“Ah, şöyle mırıldandı, ‘Alımlı bir delikanlı – garip sevgili annesi ile ben çok samimiyizdir – aynı adam ile evlenmek üzere nişanlandık – aynı gün demek istemiştik – ne aptalım! Ne iş yaptığını unuttum – korkarım – bir işle uğraşmıyor – ah, evet, piyano çalıyordu – yoksa keman mıydı sevgili Bay Gray?’ İkimiz de gülmekten kendimizi alıkoyamadık ve hemen arkadaş olduk.”

“Gülmek, bir dostluk için kötü bir başlangıç değildir, sonlandırmanın da en iyi yoludur,” dedi Lord Henry başka bir papatyayı koparıırken.

Hallward yüzünü ellerinin arasına gömdü. “Dostluğun ne olduğunu idrak edemiyorsun, Harry,” diye mırıldandı, “düşmanlığı da anlayamıyorsun hatta. Sen herkesten hoşlanırsın; deyim yerindeyse herkese karşı duyarsızsın.”

“Feci derecede haksızsın!” diye bağırdı Lord Henry. Şapkasını geriye doğru yatırarak ve yaz göğünün aldatıcı

turkuvazı boyunca sürüklenen küçük bulutlara bakmak üzere başını kaldırdı, parlak beyaz ipekten yapıma karışık yumaklar gibilerdi. “Evet, feci derecede haksızsın. İnsanlar arasında çok fark gözetirim ben. Dostlarımı güzelliklerine, tanıdıklarımı karakterlerine ve düşmanlarımı ise zekâlarına göre seçerim. Bir adam düşmanlarını seçerken ne kadar dikkatli olsa azdır. Benim ahmak olan bir düşmanım bile yoktur. Hepsinin düşünsel bir kudreti vardır ve dolayısıyla hepsi de beni takdir eder. Fazla mı kibirli davranıyorum? Bence oldukça kibirli bir davranış.”

“Öyle olduğunu düşünmeliyim, Harry. Ancak senin sınıflandırmana göre ben yalnızca bir tanıdığım.”

“Eski dostum Basil, sen bir tanıdıktan çok daha fazlasısın.”

“Ve bir dosttan çok daha azıyım. Bir tür kardeşim sanırım?”

“Ah, kardeşler! Kardeşleri umursamam ben. Büyük kardeşim bir türlü ölmüyor ve genç kardeşlerim ise ölmekten başka bir şey yapmıyor.”

“Harry!”

“Canım dostum, ciddi değilim. Fakat akrabalarımın nefret ediyorum, elimde değil. Sanırım bu, bizimle aynı kusurlara sahip insanlara katlanamamamız gerçeğinden ileri geliyor. İngiliz demokrasisinin, kaymak tabakanın ahlaksızlığı dediği şeye karşı olan öfkesine yakınlık duyuyorum. Sarhoşluğun, aptallığın ve ahlaksızlığın onların özel mülkiyeti olduğunu düşünürler ve herhangi birimiz kendini ahmak durumuna düşürdüğünde, onların bölgesinde yasak avlanıyor demektir. Zavallı Southwark boşanma mahkemesine gittiğinde kızgınlıkları oldukça muhte-

şemdi. Ve yine de alt sınıfın yüzde onunun bile düzgün yaşadığını sanmıyorum.”

“Söylediğin tek bir kelimeye bile katılmıyorum ve dahası, Harry, senin katıldığına da inanmıyorum.”

Lord Henry sivri uçlu kahverengi sakalını okşayıp püsküllü abanoz bastonu ile rugan çizmelerinin ucuna hafifçe vurdu. “Ne kadar da İngiliz’sin, Basil! Eğer biri gerçek bir İngiliz’e fikir beyan ederken –bunu yapmak her zaman gözükara bir şeydir– fikrin doğru ya da yanlış olup olmadığını düşünmek aklına bile gelmez. Herhangi bir önemi olduğuna kanaat getirdiği tek şey kendisine inanıp inanmadığıdır. Öyle ki bir düşüncenin değerinin onu ifade eden adamın içtenliği ile hiçbir ilgisi yoktur. Aslında, adam ne kadar içten değilse düşüncenin o kadar safi düşünsel olması olasıdır, bu durumda düşünce onun istekleri, arzuları ya da önyargıları ile boyanmayacaktır. Velhasıl ben seninle politika, sosyoloji ya da metafizik tartışmak niyetinde değilim. Prensiplerden ziyade insanları severim ben. Bana biraz daha Dorian Gray’dan bahset. Onu ne kadar sık görüyorsun?”

“Her gün. Onu her gün görmezsem mutlu olamıyorum. Elbette bazen yalnızca birkaç dakikalığına oluyor bu. Ancak hayran olduğun biriyle birkaç dakika bile büyük anlam ifade ediyor.”

“Ama gerçekten ona hayran değilsin ya?”

“Hayranım.”

“Ne acayıp! Ressamlığın dışında hiçbir şeyi umursamadığını sanıyordum; sanatın dışında demeliyim. Sanat kulağa daha hoş geliyor, değil mi?”

“Benim tüm sanatım artık o. Bazen düşünüyorum ki

Harry, dünya tarihinde önemi olan sadece iki devir var. İlki, sanat için yeni bir aracın ortaya çıkışı ve ikincisi ise sanat için yeni bir benliğin ortaya çıkışıdır. Venedikliler için yağlı boyanın keşfi, eski Yunan heykeltıraşlığı için Antinous'un yüzü ne ise, Dorian Gray'ın sureti de benim için bir gün öyle olacak. Onu boyamıyor, onu çizmiyor, onu biçimlendirmiyorum ben yalnızca. Elbette bunların hepsini yaptım. Zarif zırhı ile Paris gibi, avcı pelerini ve domuz mızrağı ile Adonis gibi ayakta durdu. Ağır nilüfer çiçekleri ile taçlanmış bir halde Adrian'ın filikasının pruvasına oturup yeşil, bulanık Nil Nehri'ne baktı. Bir Yunan ormanının durgun gölcüğüne eğilip suyun sessiz gümüşlüğünde kendi güzelliğinin kerametini gördü. Ancak o benim için bundan çok daha fazlası. Ondan yarattıklarım ile tatmin olmadığımı ya da onunkinin sanatın dışavuramayacağı bir güzellik olduğunu söylemeyeceğim sana. Sanatın dışavuramayacağı hiçbir şey yoktur ve Dorian Gray ile tanıştığım dan bu yana yarattığım eserlerin iyi olduklarını, hayatımın en iyi eserleri olduğunu biliyorum. Fakat tuhaf bir şekilde –beni anlayacak mısın merak ediyorum?– onun karakteri sanatta tümüyle yeni bir biçim, tümüyle yeni bir üslup biçimi gösterdi bana. Nesneleri farklı görüyorum, onları farklı algılıyorum. Daha evvel benden gizlenmiş bir yöntemle yeniden yaratabilirim yaşamı artık. ‘Tefekkür günlerinde bir suretin hayali,’ – bunu kim söylemişti? Unuttum; ama Dorian Gray benim için bu oldu. O delikanlının zar zor görülebilen mevcudiyeti, –yirmisini geçmiş olmasına rağmen bana bir delikanlıdan biraz büyükmüş gibi gelir– onun zar zor görülebilen mevcudiyeti... ah! Bunun ne anlama geldiğini anlayabilir

misin? Haberi olmadan bana yeni bir ekolün, romantik ruhun tüm tutkusunu, Yunan ruhunun tüm kusursuzluğunu içinde barındıran bir ekolün çizgilerini tanımlıyor. Beden ile ruhun ahengi, ne büyük bir şeydir! Bizler kendi deliliğimizin içinde bu ikisini ayırdık, yabani bir gerçekçilik ile beyhude bir düşüncelilik icat ettik. Harry! Harry! Dorian Gray'ın benim için anlamını bilebilseydin keşke! Agnew'un muazzam bir ücret önerdiği ancak benim elden çıkarmadığım manzara resmini hatırlıyor musun? Yarattığım en iyi eserlerden biri o. Neden peki? Çünkü onu resmederken Dorian Gray yanımda oturuyordu.”

“Basil, bu olağanüstü! Dorian Gray'i görmeliyim.” Hallward yerinden kalktı ve bahçede bir aşağı bir yukarı yürüdü. Bir süre sonra geri geldi. “Anlamıyorsun, Harry,” dedi. “Dorian Gray benim için sanatımdaki bir sebep sadece. Görüntüsü olmadığından yer aldığından daha fazla yer alamaz asla eserlerimde. Söylediğim gibi yeni bir biçimin ifadesi o yalnızca. Belli çizgilerin kıvrımlarında, belli renklerin güzelliğinde ve inceliklerinde görüyorum onu. Hepsi bu.”

“O halde onun portresini neden sergilemiyorsun?”

“Çünkü içine, elbette ona söylemeye hiçbir zaman cesaret edemediğim tüm o sıradışı romantizmi koydum. Bundan katiben haberi yok. Bundan asla haberi olmayacak. Ancak toplum bunu sezebilir; ve ruhumu onların sığ, meraklı gözlerine açmayacağım. Kalbim onların mikroskopları altına koyulmayacak asla. Bu portrenin içinde kendimden çok şey var, Harry... çok şey var!”

“Şairler senin kadar titiz değildirlen. Tutkunun neşir

için ne kadar faydalı olduğunu bilirler. Günümüzde kırık bir kalp, sürüsüne bereket baskı yapar.”

“Onlardan bu yüzden nefret ediyorum. Sanatçı güzel şeyler yaratmalıdır ancak onlara kendi yaşantısından hiçbir şey katmamalıdır. İnsanların sanata bir tür otobiyografi gibi davrandığı bir çağda yaşıyoruz. Güzelliğin soyut anlamını yitirdik. Hayatta kalırsam dünyaya bunun ne olduğunu göstereceğim; ve bu sebepten dolayı da dünya Dorian Gray portremi asla göremeyecek.”

“Bence yanılıyorsun Basil, fakat seninle tartışmaya-
cağım. Yalnızca düşünsel anlamda kaybolmuş olanlar tartışılır daima. Söyle bana, Dorian Gray sana düşkün müdür?”

Hallward bir süre düşündü. “Benden hoşlanır,” diye yanıt verdi biraz duraksadıktan sonra; “Benden hoşlandığımı biliyorum. Kuşkusuz fazlasıyla gururunu okşuyorum onun. Söylediğim için pişman olacağım şeyleri ona söylemekten tuhaf bir zevk alıyorum. Kendimi ifşa ediyorum. Genellikle bana iyi davranır, lokalden eve beraber kolkola yürür ya da atölyede oturup binlerce şey hakkında konuşuruz. Lakin arada sırada korkunç derecede düşüncesiz olur ve bana acı vermekten gerçekten zevk almış gibi görünür. O zaman, Harry, tüm ruhumu ona paltosuna astığı bir çiçek gibi, gösterişine hayran bırakmak için kullandığı bir nişan gibi, bir yaz günü için yapılmış bir süs gibi davranan birine verdiğimi hissedirim.”

“Yaz günleri, Basil, uzamaya eğilimlidir. Belki de ondan önce usanacaksın. Bunu akla getirmek üzücü, ancak Deha'nın Güzellik'ten daha uzun süre dayandığına şüphe yok. Kendimizi adamakıllı yetiştirmek için hepimizin

böylesi zahmetlere katlandığımız gerçeğini açıklıyor bu da. Varoluş için yapılan vahşi mücadelede süregelen bir şey isteriz ve bu yüzden mevkimizi koruyabilmenin absürd umuduyla zihnimizi palavralar ve hakikatler ile doldururuz. Bütün yönleriyle bilgili bir adam, işte modern ideal budur. Ve bütün yönleriyle bilgili bir adamın zihni korkunçtur. Tüm hilkat garibeleri ve tozuyla, bir antika-cı dükkânı gibidir, her şeye uygun fiyatın üstünde değer biçilir. Ne olursa olsun, ilk önce senin usanacağını düşünüyorum. Bir gün Gray'e bakacaksın ve sana resimlerinin biraz uzağında görünecek ya da renginin tonunu beğenmeyeceksin ya da bunun gibi bir şey işte. Yüreğinde ona karşı acı serzenişlerde bulanacak ve sana fazlasıyla kötü davrandığını düşüneceksin ciddi bir şekilde. Gelecek sefer seni aradığında tümüyle soğuk ve kayıtsız olacaksın. Ne yazık ki bu seni değiştirecek. Aşık olmanın en kötü yanı seni aşksız bırakmasıdır.”

“Harry, böyle konuşma. Yaşadığım sürece Dorian Gray'in karakteri bana hükmedecek. Benim hissettiklerimi hissedemezsin sen. Fazla deşışkensen sen.”

“Ah, canım Basil, tam da bu yüzden hissedebilirim. Sadık olanlar aşkın hazlarını bilirleri aşkın felaketlerini bilenler sadakatsiz olanlardır.” Lord Henry zarif gümüş kutusunun üzerinde bir ateş yakıp kendisinin farkında ve kendini beğenmiş bir havayla sigara içmeye başladı, tek bir cümle ile hayatı özetlemişti sanki. Sarmaşıkların içinde cıvıldaayan serçelerin hıştırtısı vardı ve mavi bulut gölgeleri çimenlik boyunca kırlangıçlar gibi birbirlerini kovalıyordu. Ne kadar güzeldi bahçenin içi! Ne kadar da latifti başka insanların hisleri! Fikirlerinden çok daha la-

tifmiş gibi geldi ona. Birisinin kendi ruhu ve dostlarının tutkuları... bunlar yaşamın büyüleyici şeyleriydi. Basil Hallward'ın yanında fazla uzun süre kaldığı için kaçırdığı sıkıcı öğle yemeğini düşündü zevkle. Halasına gitmiş olsaydı orada kesinlikle Lord Goodbody ile tanışacaktı ve tüm sohbet yoksulların barınması ile pansiyon örneklerinin gerekliliği hakkında olacaktı. Tüm bunlardan kaçabilmiş olmak ne hoştu! Halasını düşünürken aklına bir fikir geldi. Hallward'a döndü ve "Canım dostum, şimdi hatırladım," dedi.

"Neyi hatırladın, Harry?"

"Dorian Gray'in ismini nerede duyduğumu."

"Nerede?" diye sordu Hallward yüzünde ufak bir somurtkanlıkla.

"Bu kadar kızgın görünme, Basil. Halam, Leydi Agatha'nın evinde duydum. Doğu Yakası'nda ona yardım edecek harikulade bir genç adam bulduğunu ve isminin Dorian Gray olduğunu söylemişti. Yakışıklı biri olduğunu söylemediğini belirtmek zorundayım. Kadınların güzelliğe karşı hiç minnettarlıkları yok. İyi kadınların yok en azından. Bana, onun ziyadesiyle çalışkan ve güzel huylu olduğunu anlatmıştı. Derhal kafamın içinde gözlükleri ve cansız saçları olan, korkunç bir şekilde çilli ve koca ayakları üzerinde ağır adımlarla yürüyen bir yaratığın resmi canlandı. Keşke senin dostun olduğunu bilseydim."

"Bilmediğine çok memnunum, Harry."

"Neden?"

"Onunla tanışmanı istemiyorum."

"Bay Dorian Gray atölyede, efendim," dedi uşak bahçeye girerek.

“Beni hemen tanıştırmalısın onunla,” diye bağırdı Lord Henry gülerek.

Basil Hallward, gün ışığında gözlerini kırpmadıkça duran uşağa döndü. “Bay Gray’e beklemesini söyle, Parker: Birazdan orada olacağım.” Uşak eğildi ve geziyolundan yukarı çıktı.

Daha sonra Basil, Lord Henry’ye baktı. “Dorian Gray benim en kıymetli dostum,” dedi. “Yalın ve güzel bir tabiatı var. Halan onun hakkında söylediklerinde haklıydı. Onu mahvetme. Onu etki altında bırakmaya çalışma. Et-kin kötü olacaktır senin. Yeryüzü geniş bir yer ve içinde birçok olağanüstü insan var. Hayatımı benim için bütün yanlarıyla hoş kılan ve sanatıma sahip olduğu her çeşit kerameti ya da tılsımı veren o tek kişiyi benden alma. Dikkat et, Harry, sana güveniyorum.” Oldukça yavaş konuşuyordu ve kelimeler sanki iradesinin dışında çıkıyordu ağzından.

“Amma saçma konuşuyorsun!” dedi Lord Henry gülümseyerek ve Hallward’ın koluna girip adeta onu evin içine yönlendirdi.